

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
लेखा सदस्य श्री डम्बर बहादुर कार्की
फैसला
२०७६।०७७ सालको निर्णय नं. ४५
पुनरावेदन नं.०७५-RB-०१५९
मुद्दा:-मूल्य अभिवृद्धि कर।

एस. एस. एस.ओभरसिज (स्थाई लेखा नं.६००३७७३३७) को तर्फबाट प्रोपाईटर बिनादेवी शर्मा..... १	} पुनरावेदक
<u>विरुद्ध</u>	
करदाता सेवा कार्यालय, त्रिपुरेश्वर काठमाण्डौ १	} प्रत्यर्थी
श्रीमान महानिर्देशकज्यू, आन्तरिक राजस्व विभाग लाजिम्पाट, काठमाण्डौ..... १	

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट: विद्वान अधिवक्ता श्री सिताराम अग्रवाल

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट : विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री शम्भुकुमार बस्नेत

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय: श्री करदाता सेवा कार्यालय, त्रिपुरेश्वर।

शुरु निर्णय गर्ने पदाधिकारी: - प्रमुख कर अधिकृत श्री शिशिर घिमिरे ।

शुरु निर्णय मिति: २०७५/०४/११/०६

करदाता कार्यालय त्रिपुरेश्वर काठमाण्डौबाट मिति २०७५/०४/११ मा भएको निर्णय
उपर प्रशासकिय पुनरावलोकनका लागि आन्तरिक राजस्व विभागमा निवेदन दर्ता गराई ताँहा
कार्यालयबाट कुनै जानकारी प्राप्त नभएपश्चात आन्तरिक करदाता कार्यालय त्रिपुरेश्वरको निर्णय
उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ (१) तथा मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन
२०५२ को दफा ३२(१) बमोजिम दर्ता हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस
प्रकार रहेको छ ।

तथ्य खण्ड

- स्थायी लेखा नम्बर ६००३७७३३७ का करदाता श्री एस.एस.एस.ओभरसिजले आर्थिक
वर्ष २०७०/०७१ को कर परिक्षण गर्ने कार्यको सिलसिलामा परीक्षण गरी पेश गरेको
र कर परिक्षण प्रतिवेदनको आधारमा मू.अ.कर जरिवाना थप दस्तुर र ब्याज समेत गरी
जम्मा रु. १०,९४,४३३/०० को मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली २०५३ को नियम

- २९(१) बमोजिम कर निर्धारण आदेश करदाता सेवा कार्यालयको मिति २०७५/०३/२७ को च.नं. १०४८ को पत्रबाट जारी भएको रहेछ।
२. करदाताले उक्त कर निर्धारण आदेश मिति २०७५/०३/२८ मा बुझिलिएको रहेछ।
 ३. उक्त कर निर्धारण हुनु नपर्ने वा परिवर्तन गर्नुपर्ने कुनै ठोस प्रमाण भए उक्त पत्र प्राप्त गरेको १५ दिनभित्र पेश गर्न अन्यथा सर्वसंचित कोषमा दाखिला हुने गरी रकम जम्मा गर्नहुन करदातालाई सूचित गरिएको रहेछ।
 ४. करदाताले ऐनले तोकिएको म्याद भित्र मिति २०७५/०४/०९ मा लिखित जवाफ पेश गरेका रहेछन्।
 ५. करदाताको नाउँमा कर बापतको रु. ४,०१,७७८/०० र मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा २९(२) बमोजिम जरिवाना रु. ४,०१,७८८/०० थप दस्तुर रु. १,१६,२९५/०० र ब्याज रु. १,७४,५६२/०० समेत गरी जम्मा रु. १०,९४,४३३/०० मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण गर्ने भन्ने समेत बेहोराको करदाता सेवा कार्यालयबाट मिति २०७५/०४/११ मा जारी भएको अन्तिम कर निर्धारण आदेश।
 ६. करदाता सेवा कार्यालय त्रिपुरेश्वरबाट जारी भएको अन्तिम कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी करदाताले प्रशासकिय पुनरावलोकनका लागि आन्तरिक राजस्व विभागमा मिति २०७५/०५/१४ मा निवेदन दिएका रहेछन् ।
 ७. आन्तरिक राजस्व विभागले प्रशासकिय पुनरावलोकनका लागि दिएको निवेदन प्राप्त गरेको ६० दिनभित्र निर्णय दिनुपर्नेमा उक्त निर्णय दिएको सूचनाको जानकारी करदाताले प्राप्त नगरेको र सो अवस्थामा पुनरावेदन दिन मिल्ने व्यवस्था भए अनुरूप आन्तरिक राजस्व विभाग समक्ष जानकारी पठाई विभागबाट निर्णय भएको मानी ऐनका म्यादभित्र यस न्यायाधीकरणमा पुनरावेदन गरेका रहेछन्।
 ८. मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा २०(४) मा “कर निर्धारण गर्दा कर विवरण पेश गर्नुपर्ने वा गरेको मिति मध्ये जुन पहिला हुन्छ सो मितिले ४ वर्षभित्र निर्धारण सक्नु पर्नेछ। उक्त अवधी भित्र निर्धारण हुन नसकेमा पेश भएको विवरण स्वतः मान्य हुने” भन्ने उल्लेख छ। उक्त व्यवस्था अनुसार ४ वर्ष अबधि व्यतित भईसकेको प्रस्तुत निर्णय र प्रत्यर्थी कार्यालयबाट भएको अन्तिम कर निर्धारण आदेश त्रुटिपूर्ण र बदरभागी छ। विवरण दाखिल मितिले ४ वर्षभित्र विपक्षी कार्यालयबाट कर निर्धारण भएको देखिँदैन। विवरण दाखिल मितिले उक्त ४ वर्ष अबधि नाघी भएको प्रस्तुत निर्णय र कर निर्धारण दफा २०(४) अनुसार कायम रहन सक्दैन। ४ वर्षपछि भएको प्रस्तुत निर्णय र कर निर्धारणको सूचना आदेश बदरभागी छ। विवरण दाखिल भएको मितिले ४ वर्ष पछि दाखिल भएको विवरण स्वतः मान्य हुन्छ। ४ वर्षपछि स्वतः मान्य भईसकेको निर्धारणलाई अमान्य गरी भएको प्रस्तुत कर निर्धारण र निर्णय गर्न सक्ने अधिकार क्षेत्र विपक्षीलाई नरहेको आधारबाट त्रुटिपूर्ण छ। मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण गर्ने सन्दर्भमा

मु.अ.कर ऐन, २०५२ को दफा २०(१) अन्तर्गत रहेका विभिन्न खण्डहरूमध्ये कुन अवस्था र दफा २०(२) को कुन आधारमा प्रस्तुत मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण आदेश र विपक्षी तथा आधारमा उल्लेख छैन। मु.अ.कर ऐन, २०५२ को दफा २०(१) बमोजिम कर निर्धारण गर्दा दफा २०(२) को देहायमा उल्लेखित कुनै वा सबै आधारमा कर निर्धारण गर्नुपर्नेमा सो अनुसार भएको छैन। विपक्षीको कारण र आधारमा ऐनको दफा २९(२)(क) अन्तर्गत शत प्रतिशत जरिवाना समेत हुने गरी भएको निर्णय कानूनसम्मत छैन। तसर्थ विपक्षीबाट भएको निर्णय र सो निर्णय अनुसार विपक्षीको अन्तिम कर निर्धारण आदेश समेत कानूनी रूपमा त्रुटिपूर्ण हुँदा सोलाई बदर गरी निर्णयपर्चा र अन्तिम कर निर्धारण आदेश अनुसारको कर, जरिवाना, थप दस्तुर र ब्याज समेतको रकम तिर्न नपर्ने गरी ईन्साफ गरी पाउँ भन्ने समेत बेहोराको करदाताले यस न्यायाधीकरणमा पेश गरेको पुनरावेदन पत्र।

९. यसमा मुलुकी फौजदारी संहिता २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधीकरणबाट भएको आदेश।

ठहर खण्ड

१०. नियम बमोजिम साप्ताहिक तथा दैनिक पेसीसूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन पत्र एवम प्राप्त सुरु मिसिल समेत अध्ययन गरियो।
११. पुनरावेदक एस.एस.एस. ओभरसिजका तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता श्री सिताराम अग्रवालले विपक्षी कार्यालयले मु.अ.कर ऐन, २०५२ को दफा २०(४) विपरित हुने गरी अन्तिम कर निर्धारण गरेको, करदाताले मु.अ.कर ऐनको दफा २९(२)(क) अनुसारको कुनै कानून उल्लंघन नगरेको अवस्था रहेको भएबाट विपक्षी कार्यालयको माग बमोजिमको कर तिर्नु नपर्ने हुँदा विपक्षीबाट भएको निर्णय र सो निर्णय अनुसारको विपक्षीको अन्तिम कर निर्धारण आदेश समेत त्रुटिपूर्ण हुँदा सोलाई बदर गरी पाउँ भनी तथा प्रत्यर्थी करदाता सेवा कार्यालय त्रिपुरेश्वरका तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकिल कार्यालय काठमाण्डौका विद्वान उप-न्यायाधिवक्ता श्री शम्भुकुमार बस्नेतले करदाता सेवा कार्यालयले कर निर्धारको निर्णय हदम्याद भित्रै गरेको देखिएकोबाट करदाताले जिकिर लिए बमोजिम चार वर्ष अबधि ब्यतित भएपश्चात करदाता सेवा कार्यालयले गरेको भन्ने आधार पुष्टि हुन नसकेको लगायतका कारणबाट करदाता सेवा कार्यालयको निर्णय कानूनसम्मत रहेको हुँदा शुरु निर्णय सदर गरी पाउँ भनी गर्नुभएको बहस जिकिर समेत सुनियो।
१२. उपयुक्त तथ्य, पुनरावेदन जिकिर एवं विद्वान अधिवक्ता एवं उपन्यायाधिवक्ताको बहस जिकिर समेत सुनी संलग्न मिसिल फायलबाट पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्ने हो होईन? तथा करदाता सेवा कार्यालयले गरेको निर्णय मिलेको छु छैन भन्ने सम्बन्धमा नै निर्णय दिनु पर्ने देखियो।

१३. अव निर्णतर्फ विचार गर्दा यसमा स्थायी लेखा नं. ६००३७७३३७ का पुनरावेदक एस.एस. ओभर्सिज ले आर्थिक वर्ष २०७०/०७१ कर बापतको रु. ४,०९,७७८/०० र मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा २९(२) बमोजिम शत प्रतिशत जरिवाना रु. ४,०९,७८८/०० थप दस्तुर रु. १,१६,२९५/०० र ब्याज रु. १,७४,५६२/०० समेत गरी जम्मा रु. १०,९४,४३३/०० मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण गर्ने भन्ने समेत बेहोराको करदाता सेवा कार्यालयबाट अन्तिम कर निर्धारण गरेको पाइन्छ।
१४. करदाताले आफ्नो लिखित जवाफमा अन्य आय अन्तर्गत कमिसन प्राप्त गरेको, सो कमिसन वापत कुनै खरिद विक्रीको कारोबार नगरेको, अन्य आय कमिसन कम्पनी व्यवसायसँग सम्बन्धित कारोबार नभएको तथा प्रारम्भिक कर निर्धारण आदेशमा वर्ष २०७० कर अवधि ३ मा अन्य आय वापत कमिसनमा कर जरिवाना थप दस्तुर र ब्याज समेत निर्धारण गरेको नमिलेको, ४ वर्ष अवधि व्यतित भएपछि पेश गरेको, वर्ष २०७० को अवधि ३ को विवरण स्वतः मान्य हुने भएकोले वर्ष २०७० को अवधि ३ मा कुनै कर समेत निर्धारित हुनु नपर्ने तथा उक्त वर्ष र अवधिमा कुनै कमिसन रकम प्राप्त नभएको कारण उक्त प्राप्त कमिसनमा मूल्य अभिवृद्धि कर लाग्न नसक्ने एवं आफूले कुनै कसूर नगरेको हुँदा शत प्रतिशत जरिवाना लाग्नु नपर्ने भन्ने समेत बेहोराको विवरण उल्लेख गरेको देखिन्छ।
१५. करदाताले आ.व. २०७०/०७१ को आय विवरणमा अन्य आयमा राखेको रु. ३०,९०,६७४/०० कमिसन वापतको आय भनि स्वीकार गरी विवरण पेश गरेको र १७ जुलाई २०१३ मा करदाताले घोराही सिमेन्ट प्रा.लि. ले कारोबारको प्रवर्धकका रूपमा प्रतिनिधि करार गरी सेवा प्रदान गरेवापत रु.३०,९०,६७४/०० कमिसन आय प्राप्त गरेको भन्ने सम्झौता पत्र समेत पेश गरेको देखियो। मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन २०५२, को अनुसुची १ मा कर छुट हुने वस्तु तथा सेवा समुहमा यस्तो सेवा आपूर्ति वापतको कमिशन समावेश भएको नदेखिएको अवस्थामा उक्त कमिसनमा कर नलाग्ने भनी करदाताको गरेको जिकिर पुष्टि हुन सकेको देखिँदैन। करदाताले मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा २०(४) मा “कर निर्धारण गर्दा कर विवरण पेश गर्नुपर्ने वा गरेको मिति मध्ये जुन पहिला हुन्छ सो मितिले ४ वर्षभित्र निर्धारण सक्नु पर्नेछ। उक्त अवधि भित्र निर्धारण हुन नसकेमा पेश भएको विवरण स्वतः मान्य हुने” भन्ने उल्लेख छ। उक्त व्यवस्था अनुसार ४ वर्ष अवधि व्यतित भईसकेको प्रस्तुत निर्णय र प्रत्यर्थी कार्यालयबाट भएको अन्तिम कर निर्धारण आदेश त्रुटिपूर्ण र बदरभागी भन्ने जिकिर सम्बन्धमा हेर्दा, करदाताले २०७० को तेस्रो चौमासिक विवरण मिति २०७१/०४/२७ मा करदाता कार्यालयमा बुझाएको तथा विवरण पेश गरेको मितिले ४ वर्ष व्यतित हुने अवधि २०७५/०४/२७ हुने अवस्था देखिँदा करदाता कार्यालयबाट उक्त कमिसन आयलाई आ.व. २०७० तेस्रो चौमासिक मू.अ.कर लाग्ने सेवा वापतको प्रतिफल मानी मू.अ.कर ऐन २०५२ को दफा २० बमोजिम कर अधिकृतले मिति २०७५/०३/२७ मा गरेको कर निर्धारण आदेश कानूनसम्मत र हदम्यादभित्रै रहेको देखिन आयो।

करदाताले पुनरावेदन जिकिरमा उल्लेख गरे बमोजिम कुनै गैरकानूनी कार्य नगरेको हुँदा ब्याज तथा जरिवाना नलाग्ने भन्ने जिकिरका सम्बन्धमा विचार गर्दा करदाताले आफ्नो कर लाग्ने कारोबार लुकाएको तथा मूल्य अभिवृद्धि कर विवरणका साथै विक्री खातामा सेवा आपूर्ती कारोबार समावेस नगरी कर दाखिला समेत नगर्ने उद्देश्यबाट अभिप्रेरित भई झुठा लेखा तयार गरी मूल्य अभिवृद्धि कर विवरण पेश गरेको देखिएकोले शुरु कार्यालयबाट मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन २०५२ को दफा २९(२)(क) बमोजिम शत प्रतिशत जरिवाना साथै दफा १९(२) को थप दस्तुर र दफा २६(१) को ब्याज समेत हुने गरी जम्मा १०,९४,४३३/०० मु.अ.कर निर्धारण गर्ने गरी भएको निर्णय मिलेकै देखिन आयो। शुरु कार्यालयबाट भएको निर्णय बदर गरी इन्साफ पाउँ भन्ने समेतको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने देखिएन।

१६. अतः माथि विवेचित आधार, कारण एवं प्रमाण समेतबाट स्थायी लेखा नम्बर ६००३७७३३७ भएका पुनरावेदक करदाताको आ.व. २०७०/०७१ को मूल्य अभिवृद्धि करका सम्बन्धमा शुरु आन्तरिक राजस्व कार्यालय (साविकको करदाता सेवा कार्यालय) त्रिपुरेश्वरको मिति २०७५/०४/११ को निर्णय मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी, बिशेष सरकारी वकिलको कार्यालय काठमाण्डौलाई फैसलाको जनाउ दिई, शुरु तथा रेकर्ड मिसिल नियमानुसार गरी बुझाई दिनु।

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

उक्त रायमा हामीहरु सहमत छौं ।

डम्बरबहादुर कार्की
(लेखा सदस्य)

जीवन कुमार घिमिरे
(राजस्व सदस्य)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

शाखा अधिकृत: श्री प्रमोद रिजाल
फाँट (क)

इतिसम्बत २०७६ साल असोज ७ गते रोज ३ शुभम